СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 99. Джерзи Сіти, Н. Дж., понеділок, 1 травня 1933. VOL. XLI. No. 99. Jersey City, N. J., Monday, May 1, 1933. THREE CENTS.

В СЕНАТІ ПЕРЕЙШОВ ІНФЛЯЦІЙНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ

ВАШИНГТОН. — Інфляційна поправка, яку додано до фармерського допомогового проєкту, перейшла в сенаті 64 голосами проти 20. Якщо цей проєкт стане законом, то президент матиме диктаторські права щодо інфляції й рішати про: збільшення кредиту з боку Федерал Різерв до $3,000,000,000, видачу нових банкнотів до суми $3,000,000,000, зменшення золотої ґарантії доляра до 50% та змогу побирати срібло до висоти $200,000,000 титулом сплати воєнних довгів.

БОНУС ПЕРЕПАВ.

ВАШИНГТОН. — Проєкт негайної виплати ветеранського бонуса в готівці перепав у сенаті 60 голосами проти 20.

ФАРМЕРСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ УХВАЛЕНИЙ СЕНАТОМ.

ВАШИНГТОН. — Проєкт допомоги фармерам перейшов у сенаті 64 голосами проти 20. Проєкт надає президентови диктаторські права в справі реґуляції хліборобства. Він може обмежити посівну площу, управильнити консумцію й ґарантувати фармерам зворот коштів продукції.

ДОПОМОГА ЗАДОВЖЕНИМ ДОМАМ.

ВАШИНГТОН. — У палаті послів перейшов 383 голосами проти 4 законопроєкт, який уповажнює адміністрацію добути $2,300,000,000 і вжити їх на допомогу власникам домів, яких вартість не виносить більше як $15,000, а які обтяжені морґеджами.

Допомогу думають організувати в той спосіб, що покличуть до життя корпорацію з фондом $2,000,000,000, котра видасть 4% державні бонди, за які будуть міняти морґеджі.

ЗАЛІЗНИЧНИКИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

ВАШИНГТОН. — Проєкт адміністрації в справі реорганізації залізниць редукує скількість занятих при залізницях робітників. Проти цього виступив Джордж Герисон, голова організації залізничників. Він каже, що тепер хочуть викидати на вулицю свіжі тисячі робітників і збільшати числа безробітних, щоби капіталісти могли побирати незаслужені ними проценти від своїх капіталістів. Він теж вимагає, що коли мають бути залізничники звільнені з роботи, то повинні дістати негайно роботу деінде.

БЕРУТЬСЯ ДО ПРОМИСЛУ.

ВАШИНГТОН. — Вже є виготовлений плян реорганізації промислу. На днях уряд предложить його конгресови. Хочуть установити промислову раду на взір тої, яка була підчас війни, і надати їй диктаторські права. Ота рада могтиме назначати ціни на товари. Рада малаб істнувати так довго, поки економічні відносини не поправляться.

ВИСЛАНО ВІЙСЬКО ПРОТИ ФАРМЕРІВ.

ЛІМАРС (Айова). — Ґовернор стейту Айова, Клайд Герінґ, оголосив виїмковий стан. Сталося це наслідком бунту фармерів, котрі напали на суддю Бредлія і побили його та вивезли його зі суду поза місто за те, що не хотів перестати виставляти фарми на ліцитацію.

Ґовернор каже, що в тім бунті треба обвинувачувати фармерів, а заразом і ріжних „червоних" аґітаторів. Ті, що знають тамошні відносини, кажуть, що бунт фармерів є природним явищем. Кажуть, що фармери в тих околицях були вже знищені перед депресією, а це через посуху й пільних коників.

ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО СТАБІЛІЗАЦІЇ ВАЛЮТИ.

ВАШИНГТОН. — Заповідають, що наслідком конференцій між президентом Рузвелтом і Мек Доналдом та Еріотом прийде до усталення валюти Англії, Франції і Злучених Держав. Станеться це ще перед світовою економічною конференцією. До цеї умови може приступити теж Німеччина й інші держави.

КРИТИКУЄ РУЗВЕЛТА.

ІНДІЯНАПОЛІС (Індіяна). — Оґден Милс, бувший секретар скарбу, каже, що коли Рузвелт скористає зі своїх інфляційних повновластей, то Злучені Держави задовжаться на яких $60,000,000,000. А це було би катастрофою для держави. Він є той думки, що це не є згідне з конституцією, щоби президентови надавати такі широкі права.

НОВІ УРЯДИ ДЛЯ СМИТА.

НЮ ЙОРК. — Бувшого ґовернора Ал Смита форсують на два уряди: хочуть зробити його „пивним королем" і віддати йому контролю над продукцією пива в цілій Америці, або вибрати його в осени мейором Ню Йорку. А він, кажуть, не має охоти ні на одно ні на друге.

ПОКИДАЄ СОЦІЯЛІСТІВ.

НЮ ЙОРК. — Відомий журналіст, Гейвуд Брун, заповів, що виступив з рядів соціялістичної партії. Каже, що піде наліво, але не пристане до комуністів, бо їх ненавидить. Соціялісти твердять, що Брун не є здисциплінований і він може творити тільки партію у своїй власній особі.

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ В ПРАЗІ.

Музей Визвольної Боротьби України в Празі поробив знову цінні надбання, головно в ділянці мистецькій та військовій. Особливо цінними з мистецького боку експонатами являються друковані праці майстрів львівського А. Н. У. М., в першу чергу Ковжуна та Гординського, котрі передав Музеєви Український Науковий Інститут в Берліні як дарунок майстрів, за який їм належиться щира подяка. Також дістав Музей в дарунку від українського графіка в Берліні, Масютина, відбитки його робіт, інтересних з мистецького боку. Від майстра Перебийноса з Парижа дістав Музей (теж від Укр. Наукового Інституту в Берліні) яка дарунок одну з його праць на національно-історичні теми. Музей одержав графічні роботи (ініціяли) М. Бутовича, а від книгаря Ю. Сірого кілька малюнків театральних одягів Петровського. Таким чином мистецькі збірки Музею доповнились високим якісно матеріялом: Військовий відділ збогатився дарами полковника Филоновича (5 українських військових статутів) та Батинського (фотографії з могил померших українських вояків у Чехословаччині, між ними і світлина могили талановитого партизанського старшини Фролова з Літомишля). З дальших дарунків варто зазначити присланий редакцією повний комплет „Нової Зорі" та дарований п-ю Х. Кононенко архівні матеріяли покійної поетки О. Конор-Вілінської.

АРЕШТУВАННЯ РАДЯНСЬКОГО КУРІЄРА НАД ДНІСТРОМ.

На пограничнім пункті Кошерниця хотів переїхати човном через Дністер курієр, котрого приловили. Перед сиґуранцою він назвав себе Гаврилом Станчевом. Він є совітським курієром для Міші Стенґанера, котрий був колись репортером одної московської ґазети в Румунії й убив журналіста Якобовича. Цей Стенґанер утік на радянщину й має звязки з кількома курієрами в Румунії.

ЗА ВІДІРВАННЯ БУРҐЕНЛЯНДУ ВІД АВСТРІЇ.

Краєвий уряд Бурґенляндy ухвалив одноголосно постанову з протестом проти пропаґанди невідповідальних мадярських кол за відірвання Бурґенляндy від Австрії. Ухвала краєвого уряду дивується, що Бурґенлянд влучили до пропаґанди за ревізію мирових трактатів. Населення Бурґенляндy бажає навіки остатися при Австрії.

РОСІЯ КУПУЄ РИБИ В ПЕРСІЇ.

Російський уряд закупив усю рибу, яку виловлять Перси в Каспійському морі біля берегів Персії. За це уряд платить 800,000 золотих рублів на один рік.

НАПАД ГРАБІЖНИКІВ.

Два невислідженi досі бандити вломилися до мешкання Пепи Шталльової в Заболотові, пов. Снятин. Звязавший Шталльову, розбили скриню, з якої забрали 100 зол. Грабіжників сполошив чоловік Шталльової, якого вони, втікаючи, побили.

РОЗСТРІЛ 35-ОХ.

Москва жиє тепер під тиском терору та страху, які викликали останні арешти. До арештів в Москві привикли, але останні арештування були новістю навіть у СССР. Арештування й розстріл 35 „шкідників" з наркомзему відбулися дуже скоро. Неодин з арештованих не вспів був поговорити з родиною чи адвокатом. Жінка одного арештованого довідалася про арешт вечером; другого дня ранком прийшла жінка до адвоката, щоби вніс прохання до предсідника ВЦК у справі уласкавлення. Адвокат показав їй останнє число „Звєстій", де вже було написано: „присуд виконаний". Жінка вмерла на місці на удар серця.

СКАРБИ МОРСЬКИХ РОЗБИШАКІВ.

Колись у шіснацятому, сімнацятому, а то й у початках вісімнацятого віку морські розбишаки-пірати, що кружляли на морях біля Південної й Середущої Америки й грабили скарби кораблів, перед погонею еспанських воєнних кораблів, чи англійських, заховували ці скарби в неприступних прибережних скелях і інших місцях. Останніми часами по відшуки цих скарбів вибралась експедиції з Англії на Кокосові острови, Тихий океан, на захід від півострова Адзуеро, Панама. Експедиції не знаходили нічого. Аж от бідний рибалка з островів Багамас, тягнучи волок при березі на скелі, побачив якісь знаки. Став розкопувати й знайшов на втіху 5 штаб золота вартости кілька мілюнів золотих. Він мусів дві третини дати урядови Англії, а тільки одна трета йому припала.

БУРЯ КИНУЛА 100-ЛІТНЬОГО БУКА НА КОЛИБУ.

На Закарпатті лютувала грізна буря. Сильний вихор кинув столітнього бука на колибу біля села Ганковичі (в свалявському окрузі). В колибі сховонилися були чотири робітники Словаки. Одного з них бук роздавив на місці під звалищами колиби. Другий, ранений, помер у шпиталі, третій також ранений тяжко. Четвертий, що стояв у дверях колиби, відскочив на бік і так урятувався.

В ІСЛЯНДІЇ ТАКОЖ ХОЧУТЬ МАТИ ПИВО.

Із Рейкявіка, столиці Ісляндії, повідомляють: Скасування прогибіції в Злучених Державах відбилося відгомоном в Ісляндії. Одинадцять членів парляменту предложили проєкт закону про скасування прогибіції. Бесідник, що реферував це внесення, сказав: Хочемо піти дорогою, якою пішли Злучені Держави Америки.

Парлямент узяв під наради цю справу.

ДУШОГУБСТВО В ПЕРЕГІНСЬКУ.

Василь Кулик, 20-літній селянин у Перегінську, пов. Долина, убив свою братову Юстину. Пробив її ножем у плечі, опісля добив сокирою по голові. Свідком була 4-літня донька вбитої. Причиною вбивства були родинні незгоди. За душогубом, що втік, глядає поліція.

ТРИЧІ ЗАСУДЖЕНИЙ, ВКІНЦІ УВІЛЬНЕНИЙ.

З Кракова повідомляють про незвичайний випадок. Краківський суд засудив на смерть Андрія Сарну за те, що він повісив на грушці свою любку Маріянну Цибулю. Засуджено його на основі зізнання лікаря з Макува, котрий ствердив, що повісільниця мала на тілі рани від тупого предмету, й зізнання свідка, який нібито чув, як покійна просила, щоби їй дарувати життя. Найвищий суд у Варшаві зніс присуд і наказав поновну розправу. На цій розправі знову ствердили, вже два лікарі, те саме, що й перший лікар. Найвищий суд знову скасував засуд смерти і наказав покликати фахового лікаря специяліста. Покликано професора Ягайлонського університету Льва Вахгольца, котрий знайшов, що на тілі покійниці є типічні познаки самогубства. Але суд усе таки засудив Сарну, хоч уже не на смерть, а на 15 літ вязниці. Найвищий суд не потвердив і цього засуду, а на четвертій розправі увільнено Сарну від вини й кари.

САМОГУБСТВО КУПЦЯ.

В Рівному повісився в своїому помешканню відомий у місті купець і спортовий діяч, предсідник „Сокола" Поляк Артур Роберт, 41 літ. Причина самогубства — нервовий розстрій на ґрунті фінансових труднощів.

ТАКОЖ ОБОРОНЕЦЬ ЖІНОЧОЇ ЧЕСТИ.

Із Будапешту пишуть: Шевський челядник Іван Боро мав любовні зносини з жінкою заможного господаря. Коли одної днини господар дому повернувся несподівано скоро домів, то жінка сховала свого любаса до засібної комори. Нещастя хотіло, що господар, маючи спрагу, зайшов до комори напитися свіжого вина й натрафив там на любовника жінки. Щоби вратувати ситуацію й честь господині дому, застуканий шевчик заявив, що мав намір виконати крадіж. Господар передав „вломника" без корободів поліції. При судовій розправі обжалований твердив вперто намір вломy тому й приняв присуджену 6-місячну кару без ніякого відклику. Коли по відсидженню кари позивальний помер, то Іван Боро оженився з вдовою. Новоспечений муж задумує переперти відновлення процесу й хоче доказати, що він тоді не мав ніякого наміру крадіжи й покликується на свою тепрішню жіночку.

ЖАХЛИВИЙ КІНЕЦЬ ЗАБАВИ.

В Старому Почаїві, кремянецького повіту, трапився недавно трагічний випадок. Місцевий мешканець Дадарів, працюючи на подвірю без теплого убрання, простудився. Сусід на його просьбу поставив йому баньки. Діти Дадарова бачили це і коли по кількох днях Дадарова не було вдома, діти, залишені без догляду старших, рішили й собі поставити баньки. В тій цілі запалили машинку-примус, біля якої стояла бутелька з денатуром. Нагло спірт загорівся і так сильно попарив сина Дадарова, що він по кількох годинах помер у тяжких муках.

ГІТЛЄР ХОЧЕ ЖИТИ В ПРИЯЗНІ З РОСІЄЮ

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Гітлер, перший раз від часу його приходу до влади, приняв у себе радянського посла, Хінчука. Про це приняття повідомлено всю Німеччину через радіо. В політичних колах надають велике значіння цьому приняттю, особливо після того, як Гітлер не лише жорстоко розправився з німецькими большевиками, але й з большевиками в большевицьких торговельних представництвах. Тепер нема сумніву, що Гітлер старатиметься далі за всяку ціну підтримувати приятельські взаємовідносини з большевицькою Росією й буде продовжувати політику, яку започаткував у Рапальо міністер закордонних справ, Ратенав.

Німецькому послови в Москві вислано відповідні інструкції, щоби він запевнив большевицький уряд, що уряд Гітлера буде далі продовжувати політику політичного та економічного зближення Росії й Німеччини. Тому посол тепер має постаратися скорше налагодити в Москві попсуті відносини між гітлерівським і большевицьким урядом.

ПИШУТЬ ПРО СТРАШНИЙ ГОЛОД У РОСІЇ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Ґазета „Кельнише Цайтунг" подає телеграму з Москви відомого німецького кореспондента Юста про страшне харчове становище в цілій Росії. Він подає, що голодне населення їсть тепер, що лише попадеться: коти, собаки та ріжне стерво, шукаючи в тім поратунку від голодової смерти.

Ціна в Росії тепер на хліб та на інші харчі сто разів вища, ніж була до Великої Війни. Люди пухнуть з голоду й падають підчас роботи від голоду й повного фізичного виснаження. Юст на закінчення каже, що скількиб не старалася комуністична влада перевести успішно свою посівну кампанію, вона не зможе змусити голодне населення йти в поле „з ентузіязмом" і з порожніми руками замісць посівного зерна.

НЕСПОКІЙ У МОСКОВСЬКИХ ВІЙСЬКАХ.

БЕРЛІН (Німеччина). — З Москви повідомляють, що большевицька влада почала переводити „чистку" московської залоги, в якій зявилися ненадійні та опозиційні елементи. Вже від половини березня з Москви почали переводити на Кавказ та Сибір деякі військові частини, які здаються владі ненадійними.

На місце тих військ у Москву присилають частини з підібраних надійних комуністичних елементів. Є чутка, що в перщій половині квітня в Москві розстріляно шість офіцирів червоної армії за опозицію до Сталіна.

РЕАКЦІЙНІ СИЛИ В ЕСПАНІЇ ПЕРЕМОГЛИ НА ВИБОРАХ.

МАДРИД (Еспанія). — Можна сподіватися в Еспанії скорої зміни уряду з чисто соціялістичного на коаліційний, або цілковито реакційний. На останніх виборах до парляменту ріжні праві групи, консервативти та монархісти, одержали багато виборчих голосів і фактично перемогли соціялістичні партії.

Тепер соціялістичний президент Азана робить заходи, щоби створити новий коаліційний уряд, бо коли цього йому не вдасться зробити, то тоді до влади прийдуть консервативи, яких уряд від самого початку революції цілковито іґнорував.

ЯПОНЦІ ЗНОВ РОЗГРОМИЛИ КИТАЙЦІВ.

ПЕКІН (Китай). — Заохочені японським відступом з терену Китаю до Манджурії, китайські війська почали активний наступ проти Японців. Японці по тяжких боях спинили той наступ і почасти розгромили китайські війська, особливо в районі Пекіну та на півдні.

Японський воєнний штаб заявляє, що коли Китайці не припинять свого наступу на Японців і спробують значними воєнними силами наблизитися до Манджурії, тоді японська армія захопить стару столицю Пекін. На пекінському напрямі Японці найбільше розгромили Китайців та наблизилися до міста.

ЩЕ ОДНА КОМПЛІКАЦІЯ ЗІ СХІДНЬО-КИТАЙСЬКОЮ ЗАЛІЗНИЦЕЮ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Китайський уряд заявляє, що уряд Манджурії не має права вести ніяких переговорів у справі Східньо-Китайської залізниці, яка є власністю Китаю. Захоплення Манджурією цієї залізниці є звичайним грабунком чужої власности.

Японці запевняють, що через Східньо-Китайську залізницю в них не дійде до війни з Росією. Вони кажуть, що чутки про концентрацію війська Росією та Японією на північному кордоні Манджурії не є правдиві.

ЗНАЙШЛИ ТРУП ЗАГИНУВШОГО ЛЕТУНА.

РИМ (Італія). — В горах недалеко Фльоренції знайдено труп знаменитого англійського летуна Берта Гінклера, який хотів перелетіти з Лондону до Австралії в такім короткім часі, щоби побити всі дотеперішні осяги скорости цього перелету. Загинув він ще в січні підчас свого лету.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МАЮТЬ ДОСИТЬ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРИЯЗНІ

Як кождого року, так і цього зорґанізовані робітники, де тільки можуть, збираються відсвяткувати день 1 травня. Парадами, походами й промовами хочуть зазначити робітничу солідарність, хочуть показати собі й іншим, що робітники мають спільні інтереси як робітники, які їм треба боронити обдуманою боротьбою.

В Америці свято першого травня конкурує з Днем Праці, котре встановлено на перший понеділок у вересні, а котре нині признано офіціяльним святом у багатьох стейтах. Від цього признання день першого травня лишився майже виключно соціялістичним святом, себто святом, яке святкували симпатики соціялізму.

Серед цих симпатиків соціялізму пішов від російської революції розлом: з одного боку станули комуністи, які вважають, що Росія пішла дорогою правдивого соціялізму, з другого боку—соціялісти, які не похвалюють насильних способів накидування соціялістичної програми. Ці ріжниці в поглядах доводили між соціялістами й комуністами до завзятої боротьби, яка деколи проявлялася навіть фізичним нищенням противника.

Та почуття спільного походження тих двох партій штовхало їх обходити першого травня спільними силами. Коли робітникам треба задемонструвати свою зорґанізовану силу, то легко можна було полагодити справу так, щоб комуністи й соціялісти маширували осібно в спільнім поході, щоби комуністичні й соціялістичні бесідники виступали зі святочними промовами, кождий після свого погляду, на спільній плятформі.

Та цього року демонстрації соціялістичної орґанізовности в Америці не буде. Соціялісти виразно заявляють, що вони будуть мати окрему демонстрацію, що їх паради не будуть лучитися з комуністичними, що їх бесідники не будуть виступати на спільних підвищеннях. Соціялісти кажуть, що всякі братання з комуністами не скріпляли робітничої сили, а тільки її розкладали. Хоч як може вабити думка спільної демонстрації, то всетаки інтерес робітників буде кепсько обслужений, як соціялісти будуть лучитися з комуністами.

Словом, навіть соціялісти, які виходять з тих самих основ, що комуністи, уже прийшли до таких самих висновків щодо співпраці з комуністами, до яких висновків прийшли свідомі українські робітники.

І день першого травня зазначається тим, що влаштовується подвійні демонстрації, і що на кождій з них бесідники себе представляють правдивими соціялістами й оборонцями робітників та пятнують других соціялістів як розбивачів робітничої солідарности та наймитів капіталістичної кляси.

Дмитро Донцов.

СУМЕРК МАРКСИЗМУ

(Тардє — Гітлер — Сталінська опозиція, — і ми).

Пятьдесятьлітні роковини смерти Маркса (березень 1883 р.) збіглися з сумерком його науки. „По Европі ходить примара", зачинався „Комуністичний Маніфест", „це примара комунізму". Ми переживаємо часи, коли ця примара перестає вже лякати людей, коли її лагодяться повернути назад в царство тіней, звідки вона вийшла. Ґанґрина марксизму розїдає й нашу суспільність обаполи кордону. Від кількох років адоптована Леніном дитина Маркса зявляється у нас без маски: як чистокровне москвофільство. Останнє серед нас ще не хутко щезне. Але коли над могилою марксизму сторчатиме осиковий кіл, боротьба з новими формами москвофільства стане лекшою.

Атака на марксизм зачалася рівночасно в трох країнах. У Франції — на фінансовім, в Німеччині — на політичнім і в СССР — на економічнім полі. Йде про зведення порахунків з абсурдальною теорією в країнах, де соціялізм був пануючою або співпануючою силою в державі.

Франція зареаґувала на цю теорію остання. Але хто знає, чи ця реакція не дасть напряму еволюції цілої повоєнної Европи? Франція не раз ступала на переді людскости зі смолоскипом у руці.

По майських виборах осягла радикально-соціялістична ґрупа у французькій палаті більшість, не видану від початків 3-тої републики. І ця „правляча" більшість — показалася цілковито нездібною до правління. Експерименти Еріота, Бонкура, Далядє і їх тихого спільника Блюма підірвали фінанси країни, викликаючи серед людности — майже революційний фермент. Робітничі й урядничі союзи завзято боронять свої привілеї. Союзи промисловців, комерсантів, крамарів і податників — кричать про „святе право" опору й покликуються на „права людини й горожанства" 1789 р. Преса обкладає радикально-соціялістичних міністрів епітетами, позиченими у німецьких „наців". А на овиді — як лідер опозиції — зарисовується маркантна тінь колишньої правої руки Клємансa, Тардє. Боротьба, яка зачалася над Сеною, це вже не боротьба за той чи інший відсоток податку, це інтродукція до „останнього й рішучого бою" з примарою комунізму. Незадоволення французьких мас звертається проти двохголового смока: етатизму і соціялізму в господарці держави проти марнотравства громадського гроша, проти підтинання продукційних сил народу, проти нищення всякого бажання збогатитися й ощаджувати, проти нищення промислу, торговлі й хліборобства, проти хронічного дефіциту. Французька держава — під проводом радикалів і соціялістів — стала дивним твором. Вона займається всім, тільки не тим, до чого покликана. Про те, щоби „рядити" — уряд мало думає. Від 1920 до 1931 р. змінились у Франції 21 міністерств, і кожне „рядило" — несповна 7 місяців. Манекіни, які змінялися як образи в кіні, не могли перепровадити жадного пляну внутрішньої політики, ані мати почуття відповідальности за свої потягнення з контраґентом, який міг означити лінію своєї політики не на довше, як на півроку.

Не маючи часу „рядити", держава — знаряддя в руках палатних демаґоґів, що тремтять за свої мандати — зачинає натомісць бавитися в соціялізм. Стає орґанізатором цілого ряду підприємств. Є товариством забезпечення, банкиром, імпортером збіжа, продуцентом сірників, фосфату, нафти. Це вимагає величезного збільшення бюрократичного персоналу, але за це платять податники-„буржуї". Ще в 1875 р. Францією — при тім самім числі людности — правили лише 9 міністерств і 300,000 урядовців. Нині — тих міністерств є понад два десятки, а урядовців — 841,731, не числячи комунальних і департаментських. Не дивно, що за пару останніх літ видатки держави збільшилися на 40%: для задоволення нових ґруп клієнтів, які жадають, не рахуючи, що мають, але від яких — на виборах — є в повній залежности „суверени" в палаті і в сенаті.

Національні асоціяції акційних товариств у Франції з капіталом 2½ міліярда франків діли (в 1931) — 225 міліонів франків дивіденди. А державві податків 280 міліонів. На 100 фр. дивіденди 124 фр. податків. Пять сіток залізничих давали дивіденди 175 міліонів, а державі — 1,720 міл. фр. Чиж дивно, що при такій господарці не наступає нагромадження капіталу? Що жадна затрата капіталу не ремунерується? Що ніхто не хоче складати ощадностей до банків, ні купувати рент, коли кожного, хто готов інвестувати нагромаджений капітал, уважається за злодія, з якого якнайскорше треба видерти все, що має? Коли в нагороду за риск, і орґанізаційний змисл, підприємець, в разі невдачі, несе всі страти, а вразі удачі — три четверті зарібку віддає державі?

І під тягарами терпить не лиш промисл і торговля, але й дрібний крамар, ремісник і селянин, ціла середня кляса, головна підстава всякої політичної й економічної сталости й суспільного ладу. А на сторожі системи стоїть нова февдальна кляса —фінансіера, спекулянти, робітничі синдикати (славнозвісне „Сежете"), державні урядовці. Вони не почуваютьсся ні слугами держави, ні слугами загалу. Вони диктують загалови свою волю, грозять страйком, непослухом. І держава, яка грозить податникови найстрашнішими санкціями — стає на позір перед почтарями, які не хочуть розносити листів, перед залізничниками, які затамовують економічне життя сорокміліонової країни і перед власними урядовцями. „Суверени" з палати — терплять цей ґвалт з ляку перед утротою мандатів, перед репресіями ріжнородґруп виборчих махерів — перед новими, світськими конґреґаціями, як їх — глумливо — називають.

Під терором тих ґруп величезні міліярди публичного гроша ідуть на утримання в добрім гуморі отих упривілейованих ґруп (від яких є залежні „суверени") — власників скарбових бонів, рент, громадських кас, в формі всяких боніфікацій, відшкодовань і собвенцій; обильно черпаних з буджету, або подарованих податків. Тим способом напр. на два міліони платників доходового податку, 200 тисяч платять чотири пяті цілого податку, решта одну. Тим способом — існує цілий ряд упривілейованих підприємств (напр. кооперативи) з оборотом до 20 міліярдів франків, які зовсім не підлягають оподаткуванню. За те — всупереч праву — десятки міліонів доходів деяких кооператив ідуть на субвенції соціялістичної партії (С. Ф. І. О.). Є ціла верства урядників з неспівмірно високими пенсіями. Є соціяльні свідчення, які виплачуються вдовам по забитих на війні, навіть коли вони вдруге вийдуть заміж. Є кумуляція посад, яка забезпечує подвійні й потрійні доходи. Є роздутий апарат етатичної бюрократії, який стягає з людности податки на своє утримання, але не дає їй розвивати відповідні галузі продукції, ані збогачуватися.

Всі оті податки, соціяльні тягарі, входячи складовою частиною в ціну продуктів, роблять їх дорожчими. Стає чимраз тяжче щось купувати й продукувати. А буджет росте мов снігова куля, що котиться вділ. В 1925 р. видатки держави виносили 33,137 міліонів франків. Нині вони виносять—53,567 міл. фр. з десять міліярдовим дефіцитом.

В країні зачалися протести проти цеї політики. Комітет економічного поратунку, промисловці, Національна Федерація дрібних комерсантів виступають з погрозами, не платити податків, замикають крамниці, посилають петиції. Даніель Ґалеві пише трактат про „Декаданс свободи", цитуючи параґрафи „прав людини" з епохи революції. А в однім місті зявилася величезна депутація селянства, якої провідник, з вилами в руках, заявив: Бачите ці вили? Це знак праці й оборони. Коли треба — цей знак може стати дійсністю"... Одним словом, множаться прояви чистого „бандитизму", як сказали би наші консерватисти.

(Дальше буде)

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Ґері, Індіяна: Збірку на Виставу в Шікаґо в квоті $27.55 перевів гром. Іван Лавровський.

АДРЕСА ВИСТАВОВОГО КОМІТЕТУ В ШІКАҐО:
Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave.,
Chicago, Ill.,

З НАРОДНЬОЇ ТВОРЧОСТИ НАШИХ ДНІВ.

(Записано в Бобреччині).

Ой, надлетів сизий орел з далекого поля,
Скажу тобі, товаришу, звістку про Подолля.
Ой, заледви ваші люди тую вістку чують,
Як над нами вороженьки тепер ся збиткують.
Вже багато українських сіл поруйнували,
Українських безневинних людей мордували.
Навіть............. бючи, не зважають,
Муку, збіже молочене в студні висипають.
Ой, де здиблють одежину, то крають ножами,
Піря з перин і подушок пускають з вітрами.
Ой, нам, браття Українці, треба уважати,
А як прийде інша хвиля, щоб скористати.
Бо як ще раз з тої хвилі нам не скористати,
То мусимо, товариші, на вік пропадати.

AMERICAN BOOKS CONTAINING INFORMATION ABOUT UKRAINE REVIEWED IN THE UKRAINIAN BOOK COLUMN OF SVOBODA CAN NOW BE OBTAINED IN SVOBODA.

THE EUROPEAN HERITAGE, Watson Kirkconnell	$2.00
IMMIGRANT GIFTS TO THE AMERICAN LIFE, Allen H. Eaton, illustrated	3.00
RUSSIA: A SOCIAL HISTORY, D. S. Mirsky, illustrated	6.00
OUR LITTLE UKRAINIAN COUSIN, A. & C. Winlow (for juveniles) illustrated	1.00

Enclose money orders or checks with orders. Send to:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

І. Мелевич.

ЗАЗДРІСТЬ

(Оповідання).

(11)

— Чому ви так затихли? Чи може вам невигідно, що я тут сиджу? Га?

Між парубками зчинився глухий гамір. Вони мурмотіли:

— А то добре! Що він собі гадає? Чи то його хата? Він лиш такий гість, як кождий з нас!

Гнат підвівся, став поволи підступати до парубків і говорив до них:

— Прошу не шепотіти, і не шушукати, бо з того ніхто не буде мудрий. Ніхто не збагне, про що ви балакаєте, бо не виключене, що й про мене. Як хочете сказати, що і як знаєте, то кажіть голосно.

Відповів йому задобрюючий гамір:

— То не про тебе була балачка... Між нами нема такого, хто хотів би щось від тебе, або щось знав про тебе. То не так було, як ти гадаєш. Ми не лиш не балакали, а й не думали про тебе!

Ось так то парубки викручувалися. Та саме такі викрути ще більше розбісили Гната. Він крикнув:

— Так?! То ви аж так знехтували мене, що не то не балакаєте, а й не думаєте про мене? То я й того не варт, щоби про мене подумати?!

Щоби від напасти не пропасти, всі закричали:

— Ти переборщуєш! Нікому в гадці...

— Мовчи один з другим! — гукнув Гнат і гримнув пястуком в стіл так, що аж склянки підскочили.

Між парубками був один горячіший. Товариші довго здержували його, бо потерпали, що прийде до кровавої бійки. Та довше він не годен був видержати. Він вистрибнув з гуртка парубків і крикнув до Гната:

— Мовчати?! Так ти приказуєш? Нам вже забагато того твого панування. Раз мусимо навчити тебе, що ми не твої помела!

Всі хлопці кинулися нараз на Гната. Гадали, що таким масовим і нечайним наскоком звалять Гната з ніг. Перечислилися. Гнат вхопив першого і замахнувши, розбив ним двері. Парубок вилетів на вулицю. Втікав лізучи рачки, бо потовкся так, що не годен був підвестися. За першим пішов другий і третий. Вилітали з кантини і далі втікали так скоро, що жаден не озирнувся щоби побачити, чи в кантині не лишив чого. Гнат викидав далі одного по однім. Кождий щасливий був, що поза дверми кантини знайшовся з непо振ломаними кістьми. Про се, щоби до кантини вернутися, не думав жаден.

Кромі кантиняря і його помічника в кантині вже не було нікого. Гнат стояв посередині кантини, витягався і глибоко дихав. Сягнув рукою до кишені, виймив гроші, відрахував пару мідяків і кинувши їх на стіл, сказав до кантиняря:

— Се за те пиво, що я випив.

Глибоко зітхнувши, кантиняр згорнув ті мідяки і всипав до шкіряної торби, що у нього ззаду висіла на ремени.

— Возьму й те, — сказав. — Ти мало коли приходиш. За те, як прийдеш, то даєш мені грубо заробити і не зробиш ніякої шкоди.

Гнат глянув на кантиняря такими очима, наче би мав охоту господаря вислати за викиненими гістьми. Та погадавши троха, розгадався, бо за таке кантиняр наслав би на нього жандармів. Гнат лише сказав:

— Не скажу, щоби не було шкоди. В кождім інтересі буває шкода. Хлопови град вибе збіже. Мельникови повінь рознесе гать. Кушніреви молі зїлять кожухи. Ви один хотіли би ніколи не мати шкоди? Ви один у світі хотіли би мати лиш зиски і зиски? За вашу напасть на мене я у вашій хаті не скажу вам нічого, бо якось не годиться господаря викидати з його власної хати. Та як ви таки хочете зі мною правуватися, то ходіть на вулицю. Там я покажу вам, по чому локоть!

Кантиняр знехтував ті сердечні запросини і на вулицю за Гнатом не вийшов. Він знав, як процес з таким Гнатом скінчивсь би.

Хоч Гнат виладував свою злість в кантині, то йому від того ще не стало лекше. Він далі шукав собі напасти між своїми товаришами. Кожде їх слово, хоч би як невинне, Гнат накрутив на щось таке, що будьтоби було проти нього. Чи скоса глянув хтось на нього цілком не хотячи, чи просто в очи, він все те брав проти себе. Його товариші нарікали, що коло нього мусять ходити як коло збитого яйця. Він цілком став інший.

Марина також перемінилася. Метнулася робити в хаті лад. Хату побілила зверха і в середині. Цілу хату основно вичистила. Вимила поміст, вимила двері і вікна. Вся посудина в хаті перший раз була чиста; як не рахувати того, що чиста була також тоді, коли Чулаєва купувала її. Сміття, яке перед порогом хати і по цілім подвірю вже від кількох літ лежало і гнило, Марина геть повідгортала і винесла на гній. Чесалася що днини тричі. Аж мамуня казала, що се забагато. В скрини лежали спідниця і кафтан, відумерщина бабуні. Старе се було, та ще цілком добре. Лежало се без ужитку, бо бабуня була висока баба, Чулаєва і її донька не виросли так. Бабин одяг треба було наперед переробити, зменьшивши його. До сеї пори Чулаєва, ні її донька не могли знайти хвилинки часу, щоб і бабині одяги використати для себе. Аж тепер час знайшовся. Марина взялася скорочувати і звужувати. Помогла сусідка, що шила ліпше, як Марина. Коли в суботу вечером дівчина наділа на себе перероблений бабин одяг і причепурилася ще дечим з тої відумерщини, то сусідка сказала їй:

— Ти не та стала! Марина Чулаї щезла, на її місце зпід землі вистрибнула якась інша.

Коли Марина глянула в зеркало, сама себе не пізнала. Вже зачесана голова змінила її. Ще більше змінив гарний одяг. Вона сіла перед хатою на лавці і довго сиділа так, думаючи:

— Коби Гнат ішов тепер попри нашу хату, то побачив би, що хата вже не така і що я вже не така!

Та нині Гнат лишився коло колиби. До кантини вже не йшов, отже й по при хату Чулаїв не міг пройти. Марина пішла спати. Тато й мама гадали, що вона вже спить, так тихо лежала. Вони вже й вснули, вона далі намагалася вгадати, як то завтра буде, коли Гнат побачить її не такою, яку привик був бачити. Нараз вона голосно зареготала. Кров ударила їй до лиця. Затулила уста рукою і по хвили вснула.

Другої днини була неділя: прегарна осінна днина. З колиби всі парубки пішли до церкви, щоби Господу Богу помолитися і потому, як все казав Гнат, робити йому сором своїми гріхами. Сам Гнат не пішов. Він знав, що через куцу Марину, через його пригоду з сином учителя і через останню бучу в кантині всі люди ззираються на нього.

— На що мають дивитися на мене як на того медведя, що його цигани водять на ланци з колісцем у носі? — думав Гнат. — Як я буду в церкві, то люди лиш будуть ззиратися на мене. З їх молитов Господь Бог не мав би тоді ніякої користи.

Гнат лишився в зрубі, сидів на колоді перед колибою і курив люльку. Вже мав нову, та не дуже вдоволений був з неї. Стара, котру розбив, була в руці зручніша.

— Що то за баба? — погадав собі, коли глянув здовж стежки.

Стежкою в зрубі сунула просто на нього така, якої він в селі ще не бачив. Вона ще була задалеко, щоби мож було бачити її лице. Він лиш одягнсної так, як та ще не бачив. Коли підійшла ближче, він доміркувався, що то якась дівчина, бо хустину на голові мала завязану так, як завязують дівчата. Коли від нього була ще лиш кільканацять кроків, йому троха люлька не випала з рота, бо то був ріст Марини Чулай, її очи і її задертий ніс.

Гнат не сумнівався, що як би кивнув пальцем, то вона зараз перепросилась би з ним і більше не крутила би ним. Та щоби після їх останньої розмови вона перша прийшла до нього, він не надіявся. Він хотів би помиритися з нею, та не думав перший зголошуватися до неї. Гадаючи, що й вона не забалакає до нього перша, не міг вигадати способу, який звів би їх докупи. Тому то він був такий сердитий. Тому потерпіли Богу духа винні парубки в кантині, потерпів кантиняр і терпіли його товариші з партії.

Коли тепер Гнат побачив, що до нього йде Марина, ще й така причепурена, зачесана, весело усміхнена, він погадав собі:

— Мабуть піймала якого парубка і для нього так причепурилася. Тепер іде до мене сказати мені, що вона заручена, щоби я її вже не зачіпав, не пхався до неї і її милому не ломив костей, бо дадуть знати жандармам. І та жаба не боїться мене!

(Далі буде).

— Твоя тітка померла в такому пізному віці. Чи при здорових змислах?

— Того ще не знаю. Це виявиться щойно після отворення завіщання.

—o—

У коршмі сидить якийсь чоловік і викрикає на ціле горло.

— Чому той пяниця так кричить і не йде додому? — питається хтось коршмаря.

— Він щойно тоді йде додому, як уже зовсім не може ходити — пояснює коршмар.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЄКТИ

45.

Відділ 100 У. Н. Союза в Ґері, Індіяна.

Наближається конвенція У. Н. Союза. Кождий відділ старається подати свої заввагі, або поправки після свого зрозуміння. Одні хвалять Батька Союза, розуміється того, як треба що взяти від цього Батька. Другі кричать, що їм діється кривда, бо завеликі вкладки оплачують і пропонують, щоб було одно або друге безплатно або за дурно. Жадають дівіденд. А певно, що й такі знайдуться, щоб хотіли розібрати все до чиста, знов другі критикують головну управу, редакторів і бажають собі, щоб у Союзі не був ніхто, тільки робітник, забуваючи, що тепер ніхто інший тільки робітники правлять нашою організацією.

Декотрим проєктодавцям здається, що як поставлять на місце теперішних головних урядників робітника, убраного в „овергози", замащеного в олію і поросі, без огляду на те, чи той робітник дещо знає чи ні, то тоді певно й не треба буде ніяких вкладок платити. Тільки все хочуть брати. Певно й не бракне таких, що будуть хвалити теперішний уряд, будуть його уважати за найкращий і непомильний. Та як мало у нас є людей, котрі звернули головну увагу на найважніше, а се на статут; як мало у нас є реальних проєктів таких, щоб виказали, що в нас є лихо, котреб потрібно усунути, а на то місце поставити щось ліпшого, нового. У нас більше звертається увагу на малі дрібничкові справи, а на головні, важні забувається, або полишаємо їх для когось другого, щоби хтось за нас зробив, а як хтось другий це зробить, хочби й у добрій вірі, що це найкраще, то тоді знаходяться критики, котрі говорять, що це або те не добре, але на місце того свого ліпшого не мають і не дають.

Члени У. Н. Союза, а особливо відділові лідери повинні памятати, що хочби У. Н. Союз мав і найкращий уряд, то коли не буде той уряд мати доброго статута, відповідних постанов й ухвал конвенції, після котрих він міг би поступати, то він свого завдання не сповнить як слід, тоді він не буде добрим урядом для організації й членів, тоді такий уряд не відповідальний за те, що він не зробив того, що йому не припоручено постановами й статутом. Або коли ухвалено щось не на користь організації, тоді відповідають законодавці цього статута. Тому, панове делеґати й всі проєктодавці, зверніть свою увагу найперше на статут. Перейдім його згори до долини, зревідуймо його. Що в нім є не відповідного, то треба усунути, а не те місце поставити нове, щоб відповідало теперішному часови, бо що було добре тому 20 літ, то тепер не надається до вжитку.

Тому від. 100 У. Н. Союза в Ґери, Інд., ухвалив дня 9. квітня ц. р., слідуючий проєкт, котрий просимо взяти пі розвагу. Притім хочемо зазначити, що ми не даємо проектів поверховно й у цілости, все разом, але кождий параграф з осібна зреформуваний, бо віримо, що такий проєкт буде лекше статутовій комісії розібрати й котре дасться до ужитку використати. Притім не буде замішана одна справа з другою.

1. § 8. Конвенції мають відбуватися в стейті Пенсилвенія. (Тому, що в тім стейті найбільше відділів У. Н. Союза й делеґати не потребують далеко їхати, а з подальших околиць, делеґатів буде мало й при тім можна заощадити на видатках подорожи).

2. § 11. Кождий правно істнуючий відділ, що складається з 50 повнолітних членів і що виповнив свій обовязок в У. Н. Союзі, є управнений вислати одного делеґата на конвенцію. А коли має більше як 200 членів, може вислати двох делеґатів; коли тільки один делеґат є висланий на конвенцію, він буде управнений до всіх голосів, до котрих відділ ним заступлений має право. Видатки всіх делеґатів, висланих з кождого відділу, мають бути заплачені з каси У. Н. Союза. Відділ, котрий не сповнив всіх своїх обовязків супроти У. Н. Союза, не має права вибору делеґата.

3. § 12. Жадна особа не може бути управнена до вибору, ані кваліфікована до заняття місця делеґата на якінебудь конвенції, хіба, що вона сповнила всі обовязки в У. Н. Союзі, має всі кваліфікації урядників відділу й є через 2 роки членом того відділу й У. Н. Союза до дня розпочаття конвенції, на котру зістала вибрана й знає читати, писати та є Українцем національних переконань.

4. § 14. Відділ, що складається з більше як 100 членів, буде управнений до одного голосу при всіх справах, полагоджуваних на дотичній конвенції, заступаючим його делеґатом.

5. § 15. Відділ, що складається з більше ніж 100, а не більше як 150 членів, буде управнений до одного делеґата з двома голосами при всіх справах, полагоджуваних на дотичній конвенції, заступаючим його делеґатом.

6. § 16. Відділ, що складається з більше ніж 150, а не більше як 200 членів, буде управнений до одного делеґата з трома голосами при всіх справах на дотичній конвенції, заступаючим його делеґатом.

(На нашу думку, це буде справедливе рішення як для великих так і для малих відділів, а при теперішнім числі відділів відпаде яких 150 делеґатів, а приблизно будуть могли брати участь в конвенціях яких 180 до 200 делеґатів, а таке число є досить вистарчаюче для переведення всякої конструктивної праці на кождій конвенції. А малі відділи, котрі мають менше як 50 членів, коли хотять бути заступленими, нехай стараються бути великими або нехай лучаться з другими відділами).

7. § 58. Річне засідання головного уряду відбувається в місяці січні кождого року в місці, означеним головним урядом. Всі засідання відбуваються в домі У. Н. Союза.

8. § 104. Головна контрольна комісія складається з пятьох членів.

(Три члени контрольної комісії були добрі тому 25 літ, коли організація мала лише пару сот долярів. Але тепер тримільйонова організація потребує більшого провірення, тому замало є тепер три члени контрольної комісії).

9. § 108—109—111 знести.

10. § 115. У. Н. Союз ділиться на 12 округів і на кождий округ Союз має мати інспекторів, котрих вибирає кожда звичайна конвенція.

Їх обовязки і власть.

Інспектори мають брати участь у конвенціях, всіх річних і надзвичайних засіданнях головного уряду.

Їх обовязком є помагати своєю радою головному екзекутивному комітетови. Вони час від часу відвідують відділи, кождий в своїм окрузі й дивляться, щоб відділи і їх урядники вели своє діловодство згідно зі статутом У. Н. Союза. Вони здають справоздання зі свого діловодства перед кождим засіданням і перед кождою конвенцією. Вони час від часу скликають відділових урядників у своїм окрузі на наради для спільної співпраці всіх відділів для розвитку У. Н. Союза. Вони поучують відділових секретарів провадити діловодство згідно зі статутом У. Н. Союза.

§ 120 знести.

11. § 121. Головних тростісів має бути сім, з котрих 4 мусять завсіди мешкати в осідку У. Н. Союза. Зпоміж головних тростісів конвенція вибирає головного председателя, місто председателя, місто председательку, головного фінансового секретаря, головного рекордового секретаря, головного касієра й завідателя органу У. Н. Союза, котрі становлять головний екзекутивний комітет.

12. § 127. Вони мають депозитувати всі цінні папери в головного фінансового секретаря, головного председателя й головного касієра. Вони три будуть за це відповідальні.

13. §128. Головний екзекутивний комітет складається з головного председателя, місто председателя, місто председательки, головного рекордового секретаря, головного фінансового секретаря, головного касієра й завідателя органу У. Н. Союза.

Кваліфікації.

14. § 136. Кождий член Союза, маючий 21 літ і більше, коли не є головним урядником якоїнебудь іншої запомогової організації та є Українцем національних переконань, може бути вибраний головним урядником цього Союза.

15. Головні урядники, котрі є головними тростісами: головний председатель, головний місто председатель, головна місто председателька, головний рекордовий секретар, головний фінансовий секретар, головний касієр, завідатель органу, пять членів контрольної комісії й 12 інспекторів, мають бути вибрані бальотами через делеґатів на конвенції.

16. § 185. Новий відділ не може бути заложений, коли має менше ніж 25 членів, а не буде вповні правосильним, доки не буде 50 членів.

17. § 187. Де 25 або більше осіб, бажаючи утворити відділ У. Н. Союза й, маючи вимагані сим статутом кваліфікації й як нема в поблизькій місцевости відділу У. Н. Союза, тоді вони мають скликати мітинґ і вибрати тимчасового председателя, секретаря й касієра й мають приняти резолюцію, вибираючи назву товариства й висказуючи своє бажання стати підвладним відділом Союза й уповажнять вибраних тимчасово урядників вступити до У. Н. Союза.

18. § 198. Де два або більше відділів находячися в одній місцевости або сусідних місцях, не мають більше як 50 членів, мають обовязково злучитися в один відділ.

19. § 202. 25 членів становлять дальше відділ, коли нема в поблизькій місцевости другого відділу, з котрим би могли злучитися.

20. § 227. Коли умре якийнебудь суспендований член, але має залеглу вкладку, або який інший довг у своїм відділі, або затягнув довг на свою грамоту, тоді його посмертне, до якого його спадкоємці є управнені, виплатиться тим спадкоємцям по відтягненню залеглого довгу, на підставі цього чи попереднього статута. Однак такий довг має бути зареєстрований в головній канцелярії 60 днів перед смертю члена. (Це є пекуча справа для кождого відділу, бо багато членів поробили довги в відділових касах, а тепер всілі їх сплатити. Справа відтягнеться, задавниться, а в інший спосіб не буде можна цей довг стягнути, бо нема з чого. Тому, щоби забезпечити товариські каси, потрібно § 227 поправити в той спосіб, щоби можна довг стягнути з посмертного).

Закон місцевих відділів.

21. § 332. Відділ У. Н. Союза має складатися не менше як з 50 членів, маючих потрібні кваліфікації до вибору на уряд. Жадна особа не може бути принята в члени якогонебудь відділу, коли не є вже або рівночасно не вступить в члени Союза. Відділ з меншим числом членів, уважається знаходячимся в стадіюм організування без жадних прав.

22. § 349 можна оставити незміненим, лише з тою ріжницею, що секретаря потрібно би мати осібного для У. Н. Союза, котрого настановляв би екзекутивний комітет і його усував би. Союзовий секретар, незалежно від місцевої управи, збирає вкладки до У. Н. Союза на мітинґу і поза мітінґом. Організує членів, провадить всю кореспонденцію з головною канцеларією й є аґентом У. Н. Союза, за всякі свої вчинки відповідає перед головним екзекутивним комітетом, або перед головним урядом. Він має зложити бонд в такій сумі, яку назначить екзекутивний комітет. Такий незалежний від місцевої управи секретар, чи радше сказати аґент, може бути й на кілька відділів, коли такі знаходяться в даній місцевости й він буде уважатися аґентом У. Н. Союза, а не відділу. Колиб така постанова була принята на слідуючій конвенції, тоді булаб змога для нашої організації вишколити відповідні кваліфіковані сили, котрі рівналисяб з аґентами інших асекураційних компаній. Тоді би лекше пішла справа з організованням нових членів, бо в той спосіб можна би зєднати більше людей з відповідним знанням, розуміється за відповідну винагороду. Тоді наші найкращі сили не підуть працювати до чужих, але будуть мати нагоду робити в своїх, і віддадуть своє знання свому народови.

За Уряд відділу 100 У. Н. Союза в Ґери, Інд.:

Стефан Стечик, председатель;
Гр. Лавровський, касієр;
Андрій Цебак, секретар і делеґат.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИМ ПОПИСУЮТЬСЯ КОМУНІСТИ В КРАЮ.

Гром. Теодор Ґулька з Ню Йорку одержав з рідного села, Плотичі Великої, повіт Бережани, лист, який переслав до редакції, а в якім описується про обкрадення місцевої церкви. Але не так важне те, що злодії забрали кількадесять золотих, як те, що поломали монстрацію, порізали плащеницю, хоругви й обруси, між якими були дари українських імігрантів з Америки.

Спроваджено поліційну собаку, яка завела до дому Андруха Стецка, сина Миколи, котрий уже сидів у вязниці шість місяців за комунізм. Обжалований належить до той шайки, що в 1932 р. вивісила червоний прапор на церкві і на новозбудованім Домі кооперативи, котрий побудовано між іншими при визначній допомозі односельчан з Плотичі, котрі перебувають в Америці.

З ЛИСТА З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Подаємо вимки з листа, який одержав один з наших громадян від рідні на Великій Україні:

„Повідомляємо Вас, що ми ще, Богу дякувати живі, але щоби сказати, що здорові, то ні. Ви питаєте, чи я здорова. А хіба тут можна бути здоровим, як має бути, коли треба робити день у день, від ранку до вечера, а їсти не питати? Вст ю дуже раненько. Треба зварити тим, що залишаються дома й ідуть до школи. Щож я маю варити? Треба десь дістати лушпи з бараболь і сушити та молоти на жорнах і варити таку юшку, а часом ще натру в макітрі дрібненької гречаної полови й печу пляцки, наварю горнець буряків і то лишаю їм на цілий день їсти. Ввечір приходимо з роботи й знов тесаме до півночі. Чи можу я бути здорова? То всього розказати Вам не можу, але здається, що вже не довго я так буду робити, і не тільки я, а взагалі всі ми, бо приходить кінець нашому життю, бо вже й того нема, а купити нема за що. У нас фунт хліба коштує 5 рублів, а стакан кукурудзяних круп 2 рублі, пшоно таксамо, а стакан гречаних круп 3 рублі, пуд бараболь 120 рублів (часом бувають на місті, але хтож їх годен купити?), фунт масла 25 рублів, курка 20 рублів, гуска 100 р., корова 3,500 р. (є й дешевша, але така що йти не може). Лушпа з бараболь 10 до 12 рублів (за маленький кошик). Така дорожнеча, що нема як жити.

„В. покинула школу, ходить тепер на роботу до типографії за 31 рублів на місяць. Робота є й можна знайти, але дуже мало платять, так, що жити не можливо з тих робіт. Тепер діти розпущено зі всіх шкіл. У нас тепер дуже тепло й сухо й дуже почали люди хорувати. Хороба ходяча; спухне й ходить, як гарбуз, а діти майже всі хорі. Не почуєш нічого більше, а тільки хліба і їсти, а тут нема що дати".

З письма внука-хлопця, 12 років:

„Дорогі Бабусю! Шлю Вам найкращий привіт і повідомлю, що ми всі живі й здорові, та такі здорові, що ходити вже не годні й їсти нема що, й купити нема за що, бо дуже все дороге. Мені здається, що якби я зїв кусок якогонебудь сухаря, то повеселів би."

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.!
ЗАХОДОМ УКР. ЖІНОЧОГО ТОВ. ім. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ В НЮАРК, Н. ДЖ.
— уряджується —
ЛЕКЦІЮ
У ВІВТОРОК, 2. ТРАВНЯ 1933
(TUESDAY, MAY 2, 1933)
В УКР. РОБ. ДОМІ,
59 BEACON ST., NEWARK, N. J.
Початок в год. 7.30 ввечір.
Лектор п. Володимир Сікевич, бувший інжинір укр. армії.
Тема: „Значіння жіночих організацій".
Вступ вільний.
Дорогі Родимці Нюарку й околиці! Тема лекції буде цікава і поучаюча не тільки для жінок, але також і для мужчин. Приходіть усі громадно, а певно будете вдоволені і не пожалуєте.
99
Комітет.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Український День.

Одною з прикмет Світової Вистави в Шікаго будуть т. зв. „Національні Дні". Іншими словами, ріжні заступлені на Виставі народности виступлять, кожна в свій означений день, зі спеціяльними забавовими програмами на таку велику скалю, що ціла Вистава матиме на той день забарвлення даної національности. Таких національних днів буде яктрицять пять. Між ними буде й Український День. Український День вже остаточно призначено на день 17 серпня.

Чотири дні перед нашим Днем, 13-го серпня, буде „Німецький День", а три дні по нім, 20-го, — буде день „Чехословацький".

Програми національних Днів ще не уложені остаточно. Саме тепер кожна національна група працює над виробленням своєї програми. Програми будуть мусіли бути затверджені Головним Виставовим Зарядом.

Працює над своєю програмою вже й Українська Виставова Корпорація. В тій цілі вона вже ввійшла в контакт з Українськими Хорами, зі Школою Авраменка, з Школою козацької їзди під проводом Бабенка, та з іншими українськими артистами й артистичними підприємціями. Покликається до життя окремий артистичний Комітет при Виставовій Корпорації, який над тою справою возьме провід і, спільно з нашими артистичними силами в Америці, виробить точну програму Українського Дня.

Українська Корпорація вже дістала до своєї диспозиції на Український День великий Стадіюм Вистави, т. зв. „Солджерс філд", який може вмістити 85,000 глядачів, а також „Гол ов Саєнс", в котрім є місця на 12,000 людей. „Солджерс філд" є до нашої диспозиції на вечір, а „Гол ов Саєнс" на пополудне.

Щирість і ентузіязм, з яким українські артисти ставляться до справи Українського Дня на Вистава, дає Корпорації певність, що цей „День" випаде нам на честь і славу.

Корпорація плянує також використати нагоду „Українського Дня" в Шікаго на ріжні інші українські виступи і справи, і влаштувати Український Тиждень, підчас котрого могли би відбутися з нагоди великого зїзду Українців на той час до Шікаго ріжні конференції, конґреси, а може й театральні виступи. Є напр. плян Всеукраїнського Зїзду з Америки, Канади та Полудневої Америки; є плян Зїзду Молоді; є плян виставити оперу „Мазепа", котру з таким успіхом виставив п. Чутро в Ню Йорку та Филаделфії. Є ще багато інших плянів, які всі є покищо в стадії проєктів та студій. Комітет думає про те, щоби не проґавити тої небувалої нагоди і зужити її як тільки можна, як для розголошення українського імени серед чужинців, так і для найширшої виміни думок і вражінь між самими Українцями та сильнішого зцементування наших розкинених сил.

Виставовий Комітет.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

На допомогу Українській Всесвітній Виставі.

На заклик допомогти Українській Виставовій Корпорації Всесвітньої Вистави в Шікаго перші взялись до цеї праці Українська Запорозька Січ, від. 100 У. Р. Союза, й Товариство ім. Тараса Шевченка, від. 42 У. Н. Союза. Ці злучені товариства вибрали спільний комітет і рішили втягнути до місцевого комітету всі інші товариства під кличем в „Єдности сила". Робилося всі старання в цій справі зі сторони комітету. Та, нажаль, інші товариства поставились до цеї справи байдужно. Комітет не звертав на те уваги, а робив, що було в його силі.

Коли Центральний Комітет проголосив тиждень збірки на Українську Виставу, то згаданий комітет зараз постановив скликати ширше громадянство та перевести прилюдну збірку на будову Українського Павільону.

В цій справі відбулося 2 квітня ц. р. віче в українській школі на Президент улиці. Віче розпочав гром. Василь Микитин, председник місцевого комітету, та взивав присутних не легковажити такої пекучої справи, але обовязково вложити одну цеголку під Український Павільон. Опісля попросив до слова о. Йосифа Боярчука, пароха греко-католицької церкви в Пасейку. Шановний бесідник взивав присутних щиро попирти таку важну справу, не зважаючи на тяжку дерпресію, бо це наш іспит. Покажім, що ми, Українці, не перепадемо на цім іспиті. А це покажемо в цей спосіб, що кождий з нас посягне до кишені й після його можности причиниться жертвою до будови Українського Павільону.

Опісля говорив касієр місцевого комітету Іван Шафран і Микола Галаґін. Всі бесідники закликали присутних до зложення жертв.

Жертвували: по 5 дол.: о. Йосиф Боярчук, Олекса Комар; по 1 дол.: Т. Вислоцький, М. Галаґін, Т. Константинович, Е. Андрієвич, А. Сенько, М. Ганьошин, П. Кузьбит, Ф. Гладкий, В. Матвіяс, П. Рибенський, З. Петлявський, І. Долинський, І. Мечник, Г. Семенович, І. Прокопович; М. Поприч 50 цнт. Дрібними жертвами $4.50. Разом зібрано $30.

Гроші переслано до Центрального Комітету в Шікаго. Виставовий Комітет дякує Церковному Комітетови, що дав безплатно галю на віче.

Василь Юсипчук.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член від. 243 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у моїм нещастю.

Микита Сечкес.

ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, (13 осіб) ... 30 ц.
СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна", перероблена для сцени Олексою Скалозубом, (15 осіб) ... 40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів Гетьмана Мазепи (8 осіб) ... 35 ц.
ДАНИЛО ЧАРІВНИК, або Вратоване Супружжа, комедія на 4 дії зі співами (5 осіб) ... 25 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, трагекомедія на 4 дії зі співами (6 осіб) ... 25 ц.
ДВА ДОМИКИ И ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького (8 осіб) ... 15 ц.
МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко (10 осіб) ... 35 ц.
АМЕРИКАНКА, комедія на 3 дії, В. Павлусевич, 5 женщин і 2 мужчин ... 35 ц.
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, Я. Ярославич, 6. жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях) ... 30 ц.
ЗЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка ... 25 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка. (Осіб 5) ... 15 ц.
КОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, нап. А. Данко. (Осіб 16) ... 25 ц.
ПАВУКИ, комедія в трьох діях, нап. Ярославенко. (Осіб 11) 35 ц.
СТРАЧЕНЕ ЖИТТЯ, песа із селянського життя, на три дії, 4 осіб ... 15 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях (7 осіб) ... 25 ц.

Замовлення слати до:
„SVOBODA,"
81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

ПРАПОРИ, ЦЕРКОВНІ ХОРУГВИ, ЛЕНТИ, ВІДЗНАКИ, СТЯЖКОВІ ВІДЗНАКИ, БРАТСЬКІ ПЕРСТЕНІ І ПЕЧАТКИ.

Коли ваше братство, товариство чи сестрицтво хоче бути вдоволене, хай пішле нам замовлення на пробу.

Катальоґи, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

DR. H. MENDLOWITZ

повідомляє, що отворив офіс в WILLIAMSBURG під ч.

252 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

Телефон: EVergreen 6-3959.

ГОДИНИ денно від 1—4 пополудни; в неділі від 10—12 вполудне, в середи і суботи вечерами від 6—7.30.

Офіс на FLATBUSH під ч. 2220 AVE. J, BROOKLYN, N. Y.

НОВІ КНИЖКИ,

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ.

На сході — ми, написав Іван Чернява, оповідання ....$ 95

Спомини з сербського фронту, дивні пригоди австрійського жовніра. Георг Д. Ціна 35

В млаках, повість М. Дерлиця 40

Ворохобня й інші оповідання, Вол. Леонтович 45

Пригоди доброго вояка Швейка в Світовій Війні, Швейк на фронті. Ярослав Гашек. Авторизований переклад з чеського. Брошурована 90

Запорожець, Луговий співанник 40

Як добути красу і задержати молодість та здоровля. Написала Осипа Заклинська на основі студій та косметичної практики в Празі. 50 ілюстрацій 75

Монограми до хрестикового вишивання 65

Сонце заходить, Андрій Чайковський, історична повість з часів зруйнування Запорозької Січи. Оправлена ... 1.00

Декотрих з повищих книжок у нас є у більшій скількости, а декотрих тільки по 1 і 2 примірники.

Мойсей, поема І. Франка, четверте видання з передмовою 35

За сестрою, А. Чайковського, оповідання з козацької старини з ілюстраціями, семе видання 50

Для Рідного Краю, Лев Ясінчук, відгомін ювилейних свят в Америці в честь Рідної Школи 40

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N.

АЛЬБОМ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК

ЩО ОБНІМАЄ 12 КОЛЬОРОВИХ ТАБЛИЦЬ ПОВЕРХ 120 НАЙВИБАГЛИВІЩИХ УЗОРІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ГАЛИЧИНИ И БУКОВИНИ.

Видання кооперативи „Українське Народне Мистецтво" у Львові, в мистецькій обгортці артиста М. Бутовича.

Ціна $1.10.

Замовляти:

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ повинні дбати, щоб їх діти вміли добре по українськи читати, писати та говорити. **Докладне знання нашими дітьми рідної мови, читання й писання, то запорука розвитку української культури, свідомости і знання, поширення української газети і книжки. Всі знають, що найлекше і найкорше можна вивчити дітей української мови і письма на читанках нової системи укладу Миколи Матвійчука. Найновіша метода, легкий зміст, першорядне виконання, приступні ціни.**

Памятайте про те, щоб Ваші діти вчилися з читанок Матвійчука. Досі вийшли: **Перша книжечка, 40 центів; Друга книжечка, 45 центів; Третя книжечка 60 центів; Четверта книжечка, 75 центів.** Дістати можна у

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЛИСТ З КРАЮ.

Лист шіснацять-літнього хлопця.

Дорогі мої Дядьку.

Посилаю Вам деякі слова з Рідного Краю, де й Ви колись родилися, а тому знаєте, яка це чудова країна, тільки не має долі, бо знаходиться вона в катових руках Ляха. Цей кат розпинає нашу Україну. Кат цей заборонає нам співати наші гарні пісні, конфіскує книжки й т. д. В тюрмах повно українських політичних вязнів і число їх усе зростає більше й більше.

Ляхи вже багато повісили наших людей. Недавно вони повісили Біласа й Данилишина. То були українські революціонери. Вони вечером 30. листопада м. року напали на почту в Городку. Грошей багато не взяли, бо було неможливо, при тім була велика стрілянина між революціонерами та урядниками. Вони взяли 3,000 злотих і втекли, але кількох злапали. Двох повісили. Нарід обурився на Ляхів за це повішення й загудів, як море в бурю. По церквах правилися панахиди, дзвони гомоніли, чорні прапори звисали з українських церков і домів, забави й танці спинилися, бо настала жалоба, як по рідному батькови або по матері.

Тепер у нас напевно цеї весни зачинають будову читальні. Вже возять камінь. Тут, де колись був Жид, буде стояти українська читальня, та фонду мало мають, коло 50 долярів. Але мусять ставити новий дім, бо стара касарня валиться, а так може члени скинуться де по 5 долярів хоч на дах, аби було за час...

Ви знаєте, які гарні в травню вечері в нашій чудовій країні, то пишу Вам моє бажання Рідному Народови:

Народе мій рідний, здоровлю Тебе нині
Воскресенням Христовим,
В щасливій годині.
Встань, Народе любий,
Щасним і багатим,
Даруй Тобі, Боже, кріпку в себе віру,
Лихо бороти, спокусу й зневіру.
Скріпи Тебе, Боже,
В славі й у надії,
Сповни в своїй ласці
Щирі Твої мрії.
З грудей сина твого, слова ті полились.
Дай Боже, щоб скоро ті слова сповнились.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

ART IN SOVIET RUSSIA.

To the Editor of The New York Times:

The correspondence from Moscow on "Russia's Museum Plans" printed in The New York Times states "that the museum directors do not wait for the masses to come to them, but send out traveling exhibitions to carry the light of art culture even to the remotest villages of the U. S. S. R." This is referred to in the correspondence as the third big innovation.

To my knowledge this innovation originated in the Summer of 1906 when V. K. Rozvadovsky, a Ukrainian artist, organized the first traveling art exhibits, intended for smaller villages only. I was associated in the capacity of assistant director with one of such exhibits traveling through the provinces of Kherson, Poltava and Kiev. The exhibit was quartered in its own tent, pitched usually in the village. In some places we stopped for a day, when practically the entire population came to see the paintings. The exhibition was efficiently organized and could be set up within two hours. The enterprise was supported by the voluntary contributions of the visitors. In one instance a peasant woman, barefooted and dressed in a peasant cloack, offered a quarter of a kopek (one-eight of a cent) as her contribution. When I suggested to her that she could visit the exhibit freely, she answered, "My son, God's people have labored and it is our duty to help."

It is interesting to note that these contributions were sufficient to cover the running expenses of the staff of three people.

A close wach by the Czarist Government was kept over us, suspecting that this cultural activity might be a cover for revolutionary propaganda. The response of the peasants at times was really touching. In the village of Bratskoye one peasant was interested in a tempera drawing by Maksimoff representing a peasant meeting. The price of that drawing was 50 rubles. The peasant offered his maximum pay of one ruble. His persistence impressed those in charge with its sincerity. The facts were presented to the artist by telegraph, and the answer came to give the drawing to the peasant at his price, provided that an adequate guarantee for its safety could be secured. The telegraphic communication had cost 3 rubles.

Abbo Ostrowsky,
New York, April 10, 1933.
(New York Times,
April 16, 1933).

The Sport Whirl.

CLEVELAND, O.

Cleveland Cossacks Win Ohio Basketball Title.

The Cossacks won the "Ohio State Ukrainian Basketball Title," by defeating the strong Campbell Ohio team. The games were based on a two out of three series, in which the Cossacks won two consecutive games, by scores of 29-28 and 33-31.

The first game of the series was played at Youngstown, and was witnessed by a large crowd. The game was a very thrilling see-saw affair. The shooting of E. Wolansky and J. Marko gave the Cossacks a little edge over Capmbell, at the end of the first quarter, by a score of 6-4, also at the end of the half, by a score of 13-12. The fine shooting of W. Shabella brought his team to a lead over the Cossacks at the end of the third quarter, by a score of 22-21. The fourth quarter kept the spectators on their feet. In this last quarter Campbell was unable to stop J. Rieter, Cossak's center, from scoring. The crisis of the game came when J. Rieter tossed in the winning basket for the Cossacks, just a second before the whistle. The final score: Cossacks 29, Campbell 28.

The second game which was played in Cleveland, was also a very close game. At the end of the first quarter the teams were at a deadlock 6-6. Cambell took the hard fought lead at the end of the half, by score of 13-10. Pivot shots, by J. Sarachman, brought Campbell five ahead at the end of the third quarter by a score of 22-15. In the final quarter the Cossacks let loose and rallied 18 points. With fine passing of the team and accurate shooting of P. Olshanicki and E. Wolansky, the Cossacks finally edged out Cambell to victory. The final score 33-31.

Both games were accompanied by preliminary in which Youngstown Ukes and the Cossacks Second Team fought it out. The tall Youngstown five easily beat the Cossacks Seconds in both games, by scores of 49-20 and 39-8.

The Ohio State Ukrainian Basketball Champs: Ted Kaplysh, coach; Mike Fedak, capt.; John Beadzick, mgr.; John Rieter, John Kaplysh, Russell Milanich, Tony Fedak, John Marko, Stanly Schmutzok, Emil Wolansky, Paul Olshanicki, John Guzik, Walter Kaczmarek, Peter Yurchak, Walter Krailo.

Russ Milan.

PERT AMBOY, N. J.

Want Games.

The Ukraine Nine of Perth Amboy has organized a strong baseball team, playing heavy junior and light senior ball and would like to book games with similar teams inside of state with other Ukrainian teams.

Playing with the Ukraines are: John Yuschik, captain; Stephen Dzubaty, assistant captain; Mike Raab, Mike Lominsky, Harry Fedyshyn, Charles Steczak, John Semkow, Steve Romanetz, Frank Fariniak, Stephen Halata, George Kuziw.

Last year the team won 11 games, lost 5, and tied one after a very late start in the season. This year the team will be fully equipped and uninformed and expects to have a very successful season.

Sunday games only will be played.

Games can be arranged by writing to Manager Walter Lominsky, 752 State St., Perth Amboy, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза, $202.42 на Край.

На місячних мітинґах Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза в Ню Йорку, зібрало з нагоди коляди і на лісти $202.42, які переслано до Обєднання з таким призначенням: Рідна Школа $152.42, а $50 на допомогу визвольній боротьбі.

ЗА УРЯД: **Ілія Гузар,** предс.; **Михайло Боднар і Яків Вайнер** — секретарі; **Йосиф Чемеринський,** кас.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й.

Коляда на Рідний Край.

Українсько - Американський Молодечий Клюб в Джемейці, Н. Й., занявся цьогорічною колядою, котру на зборах призначено в цілости на Рідний Край. З того половину на українських інвалідів, а половину на українські сироти в краю. Видно, що й молоді серця звязані з Рідним Краєм і що кров, плинуча в їх жилах, має магнетичний потяг до свого рідного. Честь і слава хай буде молодим і щирим працівникам за їх щирий труд і дай Боже, щоб і на дальше не вигасло те щире чуття до свого Рідного Краю, до свого народа й любов до всеї України.

З колядою ходили слідуючі: Анна Париляк, Анна Грабар, Софія Грабар, Марія Лиса, Марія Атаманів, Катерина Сташків, Анна Гірняк, Стефан Лисий, Теофіль Миць.

Жертводавці, котрі зложили коляду: по $1: пані Войтун, Ева Париляк, Марія Атаманів, Катерина Данилюк, Ева Возьна, Т. Миць, Т. Біловус, М. Лесів, М. Костишин, М. Заборська, Анастасія Хандога, Д. Онищук; по 50 ц.: М. Гірняк, Марія Надрічна, А. Сташків, Г. Гірняк, Фелікс, Марія Грабар, А. Фірман, Марія Іванушко. — Разом $16. З того призначено $8 на українських інвалідів і $8 на українські сироти в Рідній Краю.

Гроші переслано через Обєднання.

Анна Париляк, голова;
Анна Грабар, касієрка.

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

Жертва на виставу.

На річних зборах Українського Жіночого Клюбу дня 18. грудня 1932 року в Водервліт, Н. Й., ухвалено вислати 10 долярів на український Павільон в Шікаґо, Ілл. По уступленню старого уряду вибрано новий уряд, до котрого увійшли: пані Д. Легуняк, предсідателька; пані Л. Шереметa, касієрка; пані М. Ґелета, секретарка й пані В. Михасів і О. Чайковська, контрольорки.

По зборах пані Л. Шереметa запросила всі членкиці до дуже милої й несподіваної вечері. При вечері наші жінки подавали ріжні проекти праці на слідуючий рік. Треба згадати, що хоч наш жіночий клюб не великий числом, але всі народні кличі щиро попираємо. Щире признання належиться пані Шереметі за те, що в теперішних тяжких часах вона не жалувала ані гроша ані труду, щоби тільки наші жінки піднести на дусі й заохотити їх до дальшої народньої праці. Дай Боже, щоб наш жіночий клюб у році 1933 подвоївся числом і працею.

Валерія Михасів.

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ „СВОБОДИ" УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА

Вартість Книгарні $18,612.75.

Пишіть по найновіший катальоґ

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРЕБУЮ СТАРШОЇ ЖЕНЩИНИ до легкої роботи в умебльованих кімнатах (Furnished rooms). Платня після умови. Спання і їдження. Голоситися до: 99-1

J. Lazoruk,
108 E. 11th Street, New York, N. Y.

ПОШУКУЮ старшої дівчини або вдови до заряду дому на фармі. По інформації прошу писати до:

M. J. PASTEK,
Box 118, Thomaston, Conn. 98-99

ПОШУКУЄТЬСЯ доброго шевця (Shoe-maker), котрий мусить вміти робити на машинах. Місце добре. Є вся шевська машинерія. По інформації голоситися до:

JOSEPH PATYNOK,
P. O. Box 6, Glastonbury, Conn. 98-99

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по каталоґ до:

UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 11 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділі від 9 до 10 рано.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(31)

© 1931, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Три дні передтим, як Тарзан зі своїми сопутниками знайшов решітки літака Джесі Ґрідлія, красуня дівчина з Зораму, Іванна, бачила, як цей літак упав і розбився. Вона тут опинилася вподлизу, тікаючи від чотирох мужчин, які її переслідували. Вона вже кілька днів була в цих диких горах і вже чулася зовсім змученою не так від утоми, як від голоду. Ті люди були з іншого краю, який звався Фелі. Вони часто нападали на дівчат Зораму.

Дівчата Зораму славилися своєю красою, а тому мужчини інших племен, не зважаючи на всі небезпеки й труднощі, старалися дістати для себе ті дівчата. Іванна опинилася тепер у малоі їй відомих горах Ціпдару, але страх перед долею дівчини, захопленої мужчинами чужого племени, гнав її вперед безоглядно. Вона тепер якось відбилася далеко від тих, що переслідували її. Їй пощастило вибігти на високу гору. Між нею й напасниками лежало глибоке провалля.

Іванна пішла була в гори шукати яєць ріжних птиць, які були великими ласощами для всіх мешканців Зораму. Несподівано перед нею мов виріс із-за каменя незнайомий мужчина. Він хотів схопити її, але зручна дівчина кинулася вперед - подалася геть. Мужчина трохи ціґнався та скоро зуглюб її з очей. Тут підійшов до нього другий мужчина й почав його умовляти йти звідси з незнайомих гір геть, бо в цих горах визнаються тільки мешканці Зораму.

Того, що гнався за дівчиною, звали Скрук. Він казав: „Ні, коли я вже її побачив, мушу її мати!" На це його товариш відповів: „Наші ноги покалічені й змучені. Ми вже вибилися з сили давно!" Тут надійшов ще один з них: „Ми можемо тут вмерти, вибившися з сил", завважив він. „Ви можете собі вмирати, але я мушу її дістати", - відповів Скрук. Скрук подрапався на гору, а за ним усі його три товариші, які не хотіли лишитися самі без нього в невідомих горах.